

1371

Mes: variació vocàlica

(ALDC, IX, 2162. *Fa dos mesos* que no ha vingut)

(Hem reduït el plural *mesos* al singular *mes*.)

El concepte ‘cada una de les dotze divisions de l’any’ s’expressava en llat. vg. per MĒSE (llat. cl. MENSIS), origen del cat. *mes*, documentat des dels orígens de la llengua, pronunciat *m[e]s*, amb [e] tancada, a la major part del domini ([ɛ] en ross.) d’una manera anòmala, car a la E tancada llatinovulgar (< Ē del llat. cl.) correspondria una [ə] en bal. i una [ɛ] en cat. or., que és el que tenim avui en una part d’aquesta àrea central eixamplada a l’oest cap al

Pallars i en la franja de contacte del cat. or. amb l’occ. cap al sud. Aquesta *e* tancada aberrant s’explicaria per l’atracció de l’homònim *més*, adverb de quantitat, que posseeix una [e] per evolució fonètica de -AĪ- (< *MAIS < MAGIS; veg. PALDC, VIII, mapa 1330), com en *gen[e]r* < JENUARIUS (< llat. cl. [MENSIS] JANUARIUS; veg. mapa PALDC, III, mapa 286), *ferr[e]r* < FERRARIUS (veg. PALDC, VII, mapa 960). El *Diccionari ortogràfic i de pronúncia* (1990), de J. Bruguera, proposa *m[e]s* com a forma ortogràfica.

